

DAA-004-001101 Seat No. _____

B. Ed. (Sem. I) (CBCS) Examination

May / June – 2015

**CC-1 : Development of Learner &
Teaching Learning Process**

Faculty Code : 004

Subject Code : 001101

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

- સૂચના : (૧) વિભાગ-૧ના બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
(૨) વિભાગ-૨ના પ્રશ્નોના માંગ્યા મુજબ ઉત્તર લખવા.
(૩) બંને વિભાગના ઉત્તરો મુખ્ય ઉત્તરવહીમાં જ લખવા.

- Instructions :** (1) All Questions are compulsory in Section-I.
(2) Do as directed for Questions of Section-II.
(3) Write both the sections in Main Answer Book.

વિભાગ - ૧

૧ નીચેના MCQsના ઉત્તર આપો :

૨૦

(૧) નીચેના પૈકી વિકલાંગ બાળકોમાં કોનો સમાવેશ થતો નથી?

- (A) મૂક
- (B) બધિર
- (C) મૂર્ખ
- (D) અંધ

(૨) વ્યક્તિ વિશે ઊંડાણપૂર્વક માહિતી મેળવવા કઈ પદ્ધતિનો ઉપયોગ કરવામાં આવે છે ?

- (A) વલણ માપદંડ
- (B) વ્યક્તિ અભ્યાસ
- (C) અભિયોગ્યતા કસોટી
- (D) બુદ્ધિ કસોટી

(૩) નીચેનામાંથી કયું લક્ષણ અંતર્મુખી વ્યક્તિનું નથી ?

- (A) ચિંતનશીલતા
- (B) સંવેદનશીલ
- (C) એકાંતપ્રિય
- (D) આત્મવિશ્વાસુ

(૪) 'અન્યને ધમકી આપવી' - તે કઈ વર્તન સમસ્યા ગણાય ?

- (A) ચોરી કરવી
- (B) રખડપટ્ટી કરવી
- (C) દાદાગીરી કરવી
- (D) છેડતી કરવી

(૫) વર્ગનેતા પસંદ કરવામાં કઈ પદ્ધતિ ઉપયોગી છે ?

- (A) વ્યક્તિ અભ્યાસ
- (B) સામાજિકમિતિ
- (C) અવલોકન
- (D) મુલાકાત

(૬) કારક અભિસંધાનનો સિદ્ધાંત કોણે આપ્યો ?

- (A) કોહલર
- (B) પાવલોવ
- (C) થોર્નડાઈક
- (D) સ્કિનર

(૭) 'બુદ્ધિ એ કાર્ય કરવાની એક વિધિ છે' - આ વિધાન કોનું છે?

- (A) થોર્નડાઈક
- (B) સાયમન
- (C) ટર્મન
- (D) વુડવર્થ

(૮) ચારિત્ર્ય ઘડતરમાં કઈ બચાવ પ્રયુક્તિ ઉપયોગી ગણી શકાય ?

- (A) તાદાત્મ્ય
- (B) યૌક્તિકરણ
- (C) દિવાસ્વપ્ન
- (D) એક પણ નહીં

(૯) સ્વ. ઓળખનો સિદ્ધાંત કોણે આપ્યો છે ?

- (A) ઓલપોર્ટ
- (B) ફ્રોઈડ
- (C) ટર્મન
- (D) કાર્લરોજર્સ

(૧૦) પ્રતિચાર મેળવવા માટે કયું પરિબલ સૌથી વધુ જવાબદાર છે ?

- (A) વ્યક્તિત્વ
- (B) ઉદ્દીપક
- (C) સંક્રમણ
- (D) પ્રેરણા

(૧૧) શાહીના ડાઘાની કસોટી આપનાર કોણ હતા ?

- (A) રોરશા
- (B) આલ્ફ્રેડ બિન્ને
- (C) હેન્રી મરે
- (D) ગિલ્ફર્ડ

(૧૨) વલણ એટલે....

- (A) કોઈ વિચાર કે વસ્તુ પ્રત્યે તરફેણ કે વિરુદ્ધમાં ઢળવું
- (B) વિચારવાની શક્તિ
- (C) રસક્ષેત્રનું ખેંચાણ
- (D) અનુભવમાંથી શીખવાની વ્યક્તિની શક્તિ

(૧૩) યૌક્તિકીકરણ નીચેનામાંથી કયા વાક્ય સાથે સંબંધ ધરાવે છે?

- (A) આ બધા વિધાનો
- (B) દ્રાક્ષ તો ખાટી છે
- (C) હું પણ સચિનની જેમ ક્રિકેટ રમું છું
- (D) હવામાં કિલ્લાઓ રચવા

(૧૪) નીચેનામાંથી કયો મનોવૈજ્ઞાનિક વર્તનવાદી છે ?

- (A) સ્કીનર
- (B) પાવલોવ
- (C) હલ
- (D) આ બધા જ

(૧૫) નીચેનામાંથી કયા મનોવૈજ્ઞાનિકનું નામ વલણમાપન સાથે જોડાયેલું નથી?

- (A) લૂઈ ટર્મન
- (B) થર્સ્ટન
- (C) લિકર્ટ
- (D) એક પણ નહીં

(૧૬) એક ક્ષેત્ર કે વિષયમાં મેળવેલું જ્ઞાન બીજા ક્ષેત્ર કે વિષયનું જ્ઞાન મેળવવામાં ઉપયોગી બને - આ શું છે ?

- (A) સ્મૃતિ
- (B) અધ્યયન સંક્રમણ
- (C) બુદ્ધિ
- (D) વલણ

(૧૭) વિકાસ એ ક્રમિક અને નિરંતર ચાલતી પ્રક્રિયા છે - આવું કોણે કહ્યું છે ?

- (A) સ્કીનર
- (B) હલ
- (C) મરે
- (D) સ્પીઅરમેન

(૧૮) નીચેનામાંથી કઈ કસોટી પ્રક્ષેપણ પદ્ધતિનો પ્રકાર છે ?

- (A) આત્મનિવેદન
- (B) ક્રમમાપદંડ
- (C) નિરીક્ષણ
- (D) વાક્યપૂર્તિ

(૧૯) શારીરિકવય અને માનસિકવય સરખી હોય તે વ્યક્તિનો બુદ્ધિઆંક કેટલો આવે?

- (A) ૧૨૦
- (B) ૯૦
- (C) ૧૧૦
- (D) ૧૦૦

(૨૦) અસરનો નિયમ કોણે આપ્યો છે ?

- (A) કોહલર
- (B) પાવલોવ
- (C) સ્કિનર
- (D) થોર્નડાઈક

વિભાગ - ૨

- ૧ નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર અતિટૂંકમાં લખો : ૬
- (૧) શૈક્ષણિક મનોવિજ્ઞાનનો અર્થ સમજાવો.
- (૨) વ્યક્તિગત તફાવતના કારણો જણાવો. (કોઈ પણ ત્રણ)
- (૩) બહિર્મુખી વ્યક્તિના ચાર લક્ષણો લખો.
- ૨ નીચેનામાંથી કોઈ પણ પાંચ પ્રશ્નોના ઉત્તર આશરે ૭૫ શબ્દોમાં લખો : ૧૫
- (૧) અધ્યયન પર અસર કરતાં કોઈપણ બે પરિબળો સમજાવો.
- (૨) માનસિક રીતે પછાત બાળકોના શૈક્ષણિક કાર્યક્રમમાં તમે કેવી રીતે મદદરૂપ થશો?
- (૩) મેધાવી બાળકોના કોઈપણ પાંચ લક્ષણો લખો.
- (૪) વિસ્મૃતિના કારણો ક્યા-ક્યા છે ?
- (૫) બુદ્ધિના લક્ષણો દર્શાવો.
- (૬) અંતર્મુખી વ્યક્તિત્વના લક્ષણો જણાવો.
- ૩ નીચેનામાંથી કોઈ પણ ત્રણ પ્રશ્નોના ઉત્તર - ૨૫૦ શબ્દોમાં લખો : ૧૫
- (૧) અધ્યયન-અધ્યાપન પ્રક્રિયા પર અસર કરતાં પરિબળોની ચર્ચા કરો.
- (૨) વલણ માપદંડની સંકલ્પના લખી લિકર્ટ વલણ માપદંડનો સામાન્ય પરિચય લખો.
- (૩) શાસ્ત્રીય અભિસંધાન અંગેનો પ્રયોગ વર્ણવો.
- (૪) સ્મૃતિ એટલે શું ? સ્મૃતિ વધારવાના ઉપાયો સૂચવો.
- ૪ (અ) નીચેનામાંથી કોઈ પણ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે ૩૦૦ શબ્દોમાં લખો : ૭
- (૧) સંઘર્ષ એટલે શું ? તેના પ્રકારો અને શૈક્ષણિક ફલિતાર્થો ચર્ચો.
- (૨) તરુણોના વિકાસાત્મક કાર્યોની ચર્ચા કરો.
- (બ) નીચેના પ્રશ્નનો જવાબ આશરે ૩૦૦ શબ્દોમાં લખો : ૭
- પ્રયત્ન અને ભૂલ દ્વારા થતા અધ્યયનનો સિદ્ધાંત સમજાવી તેના શૈક્ષણિક ફલિતાર્થો જણાવો.

ENGLISH VERSION

SECTION - I

1 Attempt MCQs given below : 20

(1) Which type of child is not included in physically handicapped ?

(A) Dump

(B) Deaf

(C) Idiot

(D) Blind

(2) Which method is used for getting deep information about person?

(A) Attitude

(B) Case-study

(C) Aptitude test

(D) I Q Test

(3) Which is not characteristic of introvert person ?

(A) Reflective thinker

(B) Sentimental

(C) Loneliness interested

(D) Self confident

- (4) Threatening others is which type of behavior?.
- (A) Stealing
 - (B) Wandering
 - (C) Threatening
 - (D) Flirting
- (5) Which method is useful for selection of group leader?
- (A) Case study
 - (B) Sociometry
 - (C) Observation
 - (D) Interview
- (6) Who gave principle of operant conditioning ?
- (A) Kohaler
 - (B) Pavlov
 - (C) Thorndike
 - (D) Skinner
- (7) "Intelligence is a way of acting" whose statement is this?
- (A) Thorndike
 - (B) Simon
 - (C) Terman
 - (D) Woodworth

- (8) Which type of defence mechanism is useful in character development ?
- (A) Identification
 - (B) Rationalization
 - (C) Day-dreaming
 - (D) None of these
- (9) Who gave the principle of self-perception ?
- (A) Allport
 - (B) Freud
 - (C) Terman
 - (D) Carl Rogers
- (10) Which of the following is most responsible for getting response ?
- (A) Personality
 - (B) Stimulus
 - (C) Transfer
 - (D) Motivation
- (11) Who constructed ink blot test ?
- (A) Rorschach
 - (B) Alfred Binet
 - (C) Henry Murray
 - (D) Guilford

(12) Attitude means

- (A) Learning either positive or negative towards an idea of thing.
- (B) Thinking ability
- (C) Attraction in any field because of interest
- (D) Ability of an individual to learn from previous experience.

(13) Which of the following statements is fit for rationalization?

- (A) All of these
- (B) Grapes are sour
- (C) I also play cricket as Sachin
- (D) Building castle in the air

(14) Which of the following psychologists is behaviorist ?

- (A) Skinner
- (B) Pavlov
- (C) Hull
- (D) All of these

(15) Which of the following psychologists is not associated with measurement of attitude?

(A) Lewis Terman

(B) Thurstone

(C) Likert

(D) None of these

(16) Knowledge acquired in one field or subject becomes useful for getting knowledge in other field or subject - What is this ?

(A) Memory

(B) Transfer of learning

(C) Intelligence

(D) Attitude

(17) ' Development is a continuous and gradual process" - who said that?

(A) Skinner

(B) Hull

(C) Murray

(D) Spearman

(18) Which is projection method from following?

- (A) Self reporting
- (B) Rating scale
- (C) Observation
- (D) Sentence completion

(19) When physical age and mental age are equal then what is the I.Q of that person?

- (A) 120
- (B) 90
- (C) 110
- (D) 100

(20) Who gave the principle of effectiveness?

- (A) Kohaler
- (B) Pavlov
- (C) Skinner
- (D) Thorndike

SECTION - II

- 1** Answer the following questions in very short : **6**
- (1) Explain meaning of educational psychology.
 - (2) Give any two reasons of individual differences?
 - (3) Give any four characteristics of extrovert personality?
- 2** Answer any five of the following in 75 words : **15**
- (1) Explain any two factors affecting learning.
 - (2) How will you be helpful to mentally retarded children for educational programme ?
 - (3) Write any five Characteristics of talented children.
 - (4) Which are the reasons of forgetness?
 - (5) Show the characteristics of Intelligence?
 - (6) State the characteristics of introvert personality.
- 3** Answer any three of the following in 250 words for each : **15**
- (1) Discuss the factors affecting on teaching-learning process.
 - (2) Write the concept of attitude scale and give introduction about Likert attitude scale?
 - (3) Narrate the experiment regarding classical conditioning.
 - (4) What is memory ? Suggest the remedies for increasing memory.

4 (a) Answer any one of the following in about 300 words : 7

(1) What is conflict ? Discuss it's types and educational implications.

(2) Discuss the developmental tasks of adolescents.

(b) Answer in 300 words of the following : 7

Discuss characteristics of exceptional children, their needs and teaching method for them.
